

Standardy ochrony małoletnich w Ośrodkach Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży oraz Poradniach Przyszpitalnych Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
7. Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości Dz.U.2023.0.1206 t.j.
8. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U. 1991 nr 120, poz. 526)
9. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)

Rozdział 1 Postanowienia wstępne

§ 1

O ile w dalszej części niniejszego dokumentu jest mowa o:

1. **Szpitalu** – należy przez to rozumieć Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce
2. **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce
3. **Rodzicu/Opiekunie** – należy przez to rozumieć rodziców pacjenta, a także opiekunów prawnych pacjenta nie będących rodzicami.
4. **Pacjencie** – należy przez to rozumieć pacjenta Poradni/Ośrodka
5. **Pracowniku** – należy przez to rozumieć wszystkie osoby zatrudnione w Ośrodkach Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży oraz Poradniach Przyszpitalnych Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce
6. **SOM** – należy przez to rozumieć standardy ochrony małoletnich
7. **Koordynatorze SOM** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce pracownika sprawującego nadzór nad realizacją SOM.
8. **Ośrodka** – należy przez to rozumieć Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży
9. **Poradni** – należy przez to rozumieć Poradnie Przyszpitalne Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce.

§ 2

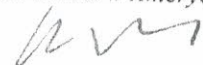
Przyjmuje się następujące definicje przemocy:

1. **Przemoc w rodzinie** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 *Kodeksu karnego*), a także innych osób wspólnie zamieszkujących

lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. /Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zm.)/

2. **Przemoc fizyczna** to wszelkie celowe, intencjonalne działania wobec dziecka powodujące urazy na jego ciele np.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, itp.
3. **Wykorzystanie seksualne** to każdy akt seksualny lub o podłożu seksualnym, przez który druga osoba czuje się niekomfortowo, jest zmuszana lub zastraszana np.: ekshibicjonizm, uwodzenie, świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, dotykanie miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania sprawcy, różne formy stosunku seksualnego, itp. Ważna jest tu zwłaszcza intencja zaspokojenia własnych potrzeb sprawcy bez uwzględniania potrzeb i możliwości osoby doznającej przemocy.
4. **Przemoc emocjonalna** to intencjonalne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka np.: wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, niszczenie ważnych dla niego rzeczy lub zwierząt, nieposzanowanie granic prywatności, itp.
5. **Zaniedbywanie** to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski.
/Źródło: <https://www.niebieskalinia.info/index.php/ofiary-przemocy/dziecko/rozpoznanie/>
6. **Przemoc rówieśnicza** – (nazywana także agresją rówieśniczą lub bullyingiem) to różne formy przemocy ze strony rówieśników w szkole, sąsiedztwie lub ze strony rodzeństwa, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (internetu i telefonów komórkowych). Ma miejsce wtedy, gdy celem działania jest wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy. Obejmuje: **przemoc werbalną** (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie, szydzenie z wyglądu, z choroby, z dysfunkcji), **relacyjną** (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko danej osobie), **fizyczną** (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), **materialną** (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz **elektroniczną** (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę, dysponowanie wizerunkiem bez zgody rówieśnika), a także **wykorzystanie seksualne** – dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do czynności związanych z seksem przez rówieśnika
7. **Przemoc rówieśnicza online (cyberprzemoc)** – zarówno pojedyncze akty przemocy w sieci, jak i cyberbullying, czyli gnębienie, intencjonalne nękanie w sieci trwające dłuższy czas, przed którym ofiara nie może się obronić, przesyłanie lub publikowanie intymnych zdjęć za pośrednictwem internetu lub telefonów komórkowych. Materiały intymne mogą być uzyskane za pomocą podstępu lub nacisku, a także przesyłane dalej, wykradane lub wykorzystywane do szantażowania czy skompromitowania przedstawionej na nich osoby.

/Źródło: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, www.fdds.pl

§ 7

Dyrektor lub Koordynator SOM bierze udział w realizacji odpowiednich procedur opracowanych i wdrożonych w Ośrodkach/Poradniach wobec osób, które swoim zachowaniem spełniły przesłanki przemocy wobec pacjentów, o których mowa w paragrafie 2, a o których się dowiedział i istnieje duże prawdopodobieństwo, że zaistniały.

§ 8

W sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego przez osoby trzecie, pracownik Ośrodka/Poradni informuje kierownika poradni/koordynatora zespołu psychologów i psychoterapeutów.

§ 9

Kierownik poradni/koordynator zespołu psychologów i psychoterapeutów, sporządza z tego zgłoszenia odpowiednią notatkę służbową, której wzór stanowi **Załącznik 2** do niniejszych Standardów, oraz przekazuje tę informację Koordynatorowi SOM z ramienia Szpitala w celu wszczęcia odpowiednich procedur przewidzianych w SOM.

Szpital realizuje obowiązek informacyjny wobec osób objętych procedurami Standardów Ochrony Małoletnich (SOM) **Załącznik 2a**.

§ 10

W sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego osoba upoważniona przez Dyrektora sporządza z tego odpowiednią notatkę i informuje kierownika poradni/koordynatora zespołu psychologów i psychoterapeutów.

Kierownik poradni/koordynatora zespołu psychologów i psychoterapeutów decyduje o podjęciu dalszych działań, a w szczególności o powiadomieniu odpowiednich organów.

§ 11

Plan wsparcia małoletniego, po ujawnieniu faktu stosowania wobec niego przemocy, opracowywany jest przez powołany zespół do rozpatrzenia sprawy i podjęcia stosownych działań.

Rozdział 4

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi,

§ 12

1. Pacjenci są zobowiązani do przestrzegania zasad kultury współżycia w odniesieniu do koleżanek/kolegów i pracowników Ośrodka/ Poradni.
2. Standardem jest tworzenie przyjaznej atmosfery w Ośrodku/ Poradni, która promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie oraz daje wsparcie i poczucie poszanowania praw dziecka.
3. Pracownicy Ośrodka/Poradni monitorują zachowania pacjentów i reagują na negatywne zachowania pacjentów względem siebie, t.j.: zachowania wykazujące cechy przemocy.

Rozdział 5

Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

§ 13

1. Dyrektor szpitala po zasięgnięciu opinii wyznacza koordynatora **Panią Izabelę Bartnikowską** - osobę odpowiedzialną za współpracę z kierownikiem Poradni/koordynatorem zespołu psychologów i psychoterapeutów w zakresie przestrzegania i realizowania przez pracowników SOM.
2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między pacjentem a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich z uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami oraz dzieci z niepełnosprawnościami

§ 3

1. Relacje między pracownikami szpitala a pacjentami muszą opierać się na wzajemnym szacunku, poszanowaniu godności osobistej oraz zrozumieniu indywidualnych potrzeb każdego pacjenta, w szczególności dzieci z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami.
2. Stosowanie jakiejkolwiek formy przemocy, zarówno fizycznej, psychicznej, jak i emocjonalnej, wobec pacjentów jest absolutnie zabronione.
3. Pracownikom zabrania się podejmowania działań fizycznych względem pacjenta, które mogłyby być niejednoznaczne lub budzić ryzyko niewłaściwej interpretacji, w szczególności w kontekście dotyku. Wszelkie formy kontaktu fizycznego muszą być uzasadnione medycznie lub terapeutycznie, przeprowadzane w sposób profesjonalny i z poszanowaniem granic pacjenta.
4. Pracownicy Ośrodka/Poradni zobowiązani są do równego traktowania pacjentów.
5. Pracownicy Ośrodka/Poradni zobowiązani są do zachowania poufności informacji o pacjentach, uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, itp.
6. Do kontaktu z pacjentem Ośrodka/Poradni dopuszczona winna być osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje oraz przeszkolenie w zakresie standardów ochrony małoletnich.
7. Kontakt z pacjentami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy.
8. Spotkania odbywają się w Ośrodku/Poradni, natomiast terapeuta środowiskowy udziela usług w środowisku pacjenta.
9. Pracownicy Ośrodka/Poradni mają obowiązek regularnego uczestniczenia w szkoleniach z zakresu etyki pracy z dziećmi i zasad ochrony małoletnich.

§ 4

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników reguluje Kodeks Pracy.
2. Każdy nowo zatrudniony pracownik zapoznaje się ze *Standardami ochrony małoletnich w Ośrodkach Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży oraz Poradniach Przyszpitalnych Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce* oraz podpisuje Oświadczenie stanowiące **załącznik nr 1**.

Rozdział 3

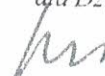
Zasady i procedury podejmowania interwencji w ramach SOM

§ 5

Wobec pacjenta stosuje się standardy ochrony małoletnich opracowane i wdrożone w Poradni/Ośrodku.

§ 6

Dyrektor lub koordynator SOM współpracuje z kierownikiem poradni/koordynatorem zespołu psychologów i psychoterapeutów ośrodków w zakresie realizacji SOM opracowanych i wdrożonych. W szczególności informuje kierownika poradni/koordynatora zespołu psychologów i psychoterapeutów ośrodków o sytuacjach spełniających przesłanki, o których mowa w par. 2, stosowania przemocy wobec pacjentów.

- realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały ich naruszenia, proponowanie zmian oraz prowadzenie rejestru zgłoszeń stanowiący załącznik nr 3 do Standardów.
3. Koordynator SOM, nie rzadziej niż raz na 24 miesiące, przeprowadza wśród pracowników Poradni/Ośrodka ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 4 do Standardów.
  4. Koordynator SOM prowadzi dokumentację dotyczącą realizacji SOM, a w szczególności notatki służbowe ze zgłoszeń, pisemne sprawozdania ze współpracy z Ośrodkami/Poradniami w tym zakresie oraz rejestr zgłoszonych zdarzeń mających znamiona naruszenie zasad ochrony małoletnich.
  5. Dokumentacja, o której mowa w pkt. 4 przechowywana jest w gabinecie koordynatora SOM i udostępniana odpowiednim i upoważnionym do tego organom.

Rozdział 6 Przepisy końcowe

§14

Kto dopuszcza się łamania wyżej opisanych zasad i procedur podlega odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej.

§ 15

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia tj. 14.08.2024r.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Ośrodka/Poradni, pacjentów i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników lub poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w siedzibie, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla pacjentów.
3. Znajomość i akceptacja Standardów Ochrony Małoletnich została potwierdzona poprzez uczestnictwo w szkoleniu oraz wypełnieniem dokumentu potwierdzającego uczestnictwo.

Ameryka, 14.08.2024 r.

Z-ca DYREKTORA
ds. Lecznictwa
[Podpis]
dr n. med. Marek Mikołajczyk

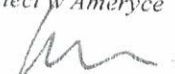
.....
miejsowość, data

Oświadczenie

**o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich
w Ośrodkach Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej
dla Dzieci i Młodzieży oraz Poradniach Przychodni
Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce**

Ja, ...
nr PESEL..... oświadczam, że zapoznałam/em się ze
Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Ośrodkach Środowiskowej Opieki
Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży oraz Poradniach Przychodni
Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce oraz deklaruję, że będę ich
przestrzegać.

.....
podpis

KARTA ZGŁOSZENIA

1. Imię i nazwisko pacjenta
2. Przyczyna zgłoszenia (forma krzywdzenia)
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia
4. Opis działań podjętych przez pracownika Ośrodka/Poradni
Data / Opis spotkania
5. Informacja o spotkaniu / rozmowie z rodzicami/opiekunami pacjenta.
6. Forma podjętej interwencji
  - a) Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
  - b) Wniosek o wgląd w sytuację dziecka
  - c) Inny rodzaj interwencji
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję, data)
8. Wyniki interwencji (działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka je uzyskała, działania Ośrodka/Poradni, działania rodziców/opiekunów)

.....
podpis osoby przyjmującej

.....
data i podpis osoby zgłaszającej

Realizacja obowiązku informacyjnego wobec osób objętych procedurami Standardów Ochrony Małoletnich (SOM)

Stosownie do przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) Dz.Urz.UE.L 2016 Nr 119, str. 1, ze zm., informujemy, że administratorem danych osobowych jest Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce, Ameryka 21, 11-015 Olsztynek, NIP 739-29-54-381, REGON 000296236, tel. 895194811, email: szpital@ameryka.com.pl.

Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich

Lp	Imię i nazwisko małoletniego	Data i miejsce interwencji, osoba interweniująca	Rodzaj krzywdzenia, osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie małoletniego	Zastosowane procedury i formy pomocy małoletniemu	Powiadomione osoby, instytucje	Uwagi	Podpis Dyrektora
1							
2							
3							
4							
5							
6							

**MONITOROWANIE I WERYFIKOWANIE
STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH
badanie ankietowe**

Zaznacz właściwą odpowiedź:

1. Czy Pani/Pan zna Standardy Ochrony Małoletnich funkcjonujące w Ośrodkach Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży oraz Poradniach Przychodni Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce?
Tak   Nie wszystkie   Nie
2. Czy Pani/Pan stosowała/stosował procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?
Tak   Nie
3. W przypadku stosowania procedur, proszę zaznaczyć, czy były skuteczne:
Tak   Nie wszystkie   Nie
4. Czy była Pani/był Pan świadkiem lub miała Pani/miał Pan informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich?
Tak   Nie
5. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej, proszę zaznaczyć, czy podjęła Pani/podjął Pan interwencję:
Tak   Nie

Jak przebiegała interwencja .....

.....

.....

6. Jakie jeszcze obszary powinny zostać uwzględnione w procedurach:

.....

.....

.....

7. Inne spostrzeżenia, uwagi dotyczące procedur .....

.....

.....

